

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 23Tos/15/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3120011352
Dátum vydania rozhodnutia: 02. 02. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ondrej Samaš
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2021:3120011352.1

Uznesenie

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Ondreja Samaša a sudcov JUDr. Beáty Javorkovej a JUDr. Mariána Dunčka na neverejnom zasadnutí konanom dňa 02. februára 2021 prejednal sťažnosť odsúdeného

U. V.,

nar. XX.XX.XXXX v I., trvale bytom O. nad O., U. P. XXXX/X, t. č. vo výkone trestu v Ústave na výkon trestu odňatia slobody Dubnica nad Váhom,

ktorú podal proti uzneseniu Okresného súdu Trenčín sp. zn. 1Pp/233/2020 zo dňa 02.12.2020 a takto jednomyselne

rozhodol:

Podľa § 193 ods. 1 písm. c) Tr. por. sa sťažnosť odsúdeného zamietá, pretože nie je dôvodná.

odôvodnenie:

Rozsudkom Okresného súdu Bánovce nad Bebravou sp. zn. 3T/32/2018 zo dňa 03.09.2018 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 2To/121/2018 zo dňa 13.11.2018 bol U. V. odsúdený pre zločin vydierania podľa § 189 ods. 1, ods. 2 písm. b) Tr. zák. k nepodmienečnému trestu odňatia slobody na 3 roky so zaradením do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia.

Rozsudkom Okresného súdu Bánovce nad Bebravou sp. zn. 5T/10/2014 zo dňa 25.09.2014 bol U. V. odsúdený pre prečin krádeže podľa § 212 ods. 2 písm. f) Tr. zák. k trestu odňatia slobody vo výmere 15 mesiacov, výkon ktorého mu bol podmiennečne odložený na skúšobnú dobu v trvaní 3 roky.

Uznesením Okresného súdu Bánovce nad Bebravou sp. zn. 5T/10/2014 zo dňa 03.08.2016 v spojení s uznesením Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 2Tos/85/2016 zo dňa 10.10.2016 bolo rozhodnuté tak, že sa toto podmiennečné odsúdenie ponecháva v platnosti s tým, že nad odsúdeným bol podľa § 50 ods. 4 písm. a), b) Tr. zák. ustanovený probačný dohľad a skúšobná doba bola predĺžená o ďalších 12 mesiacov. Zároveň mu bol podľa § 51 ods. 3 písm. b) Tr. zák. uložený zákaz požívania alkoholických nápojov a iných návykových látok počas skúšobnej doby. Taktiež mu bola podľa § 51 ods. 4 písm. j) Tr. zák. uložená aj povinnosť zamestnať sa v skúšobnej dobe alebo uchádzať sa preukázateľne o zamestnanie.

Uznesením Okresného súdu Bánovce nad Bebravou sp. zn. 5T/10/2014 zo dňa 06.02.2019 bolo rozhodnuté tak, že sa odsúdený v tejto predĺženej skúšobnej dobe podmiennečného odsúdenia neosvedčil, a preto trest odňatia slobody vo výmere 15 mesiacov vykoná, pričom na jeho výkon bol zaradený do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia.

Uznesením súdu prvého stupňa bol podľa § 415 ods. 1 Tr. por. s použitím § 66 ods. 1, ods. 2 Tr. zák. zamietnutý návrh odsúdeného o podmienočné prepustenie z výkonu vyššie uvedených trestov odňatia slobody.

Proti tomuto uzneseniu podal v zákonnej lehote odsúdený sťažnosť, ktorú zahlásil do zápisnice o verejnom zasadnutí ihneď po vyhlásení uznesenia. V jej písomných dôvodoch uviedol, že počas výkonu trestu je pracovne zaradený a bol jedenkrát disciplinárne odmenený. Poukázal na rozhodnutie súdu pod sp. zn. 6Pp/383/2017 vo veci osoby C. D. s tým, že išlo o obdobnú situáciu, k čomu dodal, že táto osoba nemala tak priaznivo vytvorené podmienky, ako sú v jeho prípade, čím mal na mysli morálnu záruku a zábezpeku práce.

Krajský súd v Trenčíne, ako súd nadriadený súdu prvého stupňa, primárne zistiac, že podaná sťažnosť je prípustná, bola podaná oprávnenou osobou a v zákonom stanovenej lehote, na neverejnom zasadnutí podľa § 192 ods. 1 Tr. por. preskúmal správnosť výroku napadnutého uznesenia, proti ktorému sťažovateľ podal sťažnosť, ako aj konanie, ktoré tomuto výroku predchádzalo, a dospel k záveru, že sťažnosť odsúdeného nie je dôvodná.

Krajský súd v prvom rade konštatuje, že súd prvého stupňa správne procesne postupoval, keď o návrhu odsúdeného o podmienočné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody rozhodoval na verejnom zasadnutí. Odsúdený tu mal možnosť vyjadriť sa k priebehu svojho výkonu trestu odňatia slobody, ako aj k dôvodom, pre ktoré navrhoval svoje podmienočné prepustenie.

Z odôvodnenia rozhodnutia súdu prvého stupňa ďalej vyplýva, že tento sa dôsledne zaoberal zákonnými podmienkami pre podmienočné prepustenie podľa § 66 ods. 1, ods. 2 Tr. zák. Možno prisvedčiť jeho názoru, že odsúdený spĺňa len formálnu podmienku z pohľadu výkonu potrebných výmer trestov odňatia slobody (2/3 pri zločine a 1/2 pri prečine), pričom u neho nie sú splnené obidve materiálne podmienky. Prvá materiálna podmienka spočíva v polepšení sa odsúdeného a druhá materiálna podmienka je založená na očakávaní vedenia riadneho života odsúdeného po prepustení na slobodu.

Krajský súd považuje v prvom rade za potrebné zdôrazniť, že o výmere trestu, teda aj o dĺžke pôsobenia výchovného účinku tohto trestu na odsúdeného, rozhoduje už súd, ktorý vydal právoplatný odsudzujúci rozsudok. Na druhej strane ale zákonodarca ustanovil možnosť predčasného podmienočného prepustenia odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody. Z právnej úpravy tohto inštitútu nepochybne vyplýva, že zákonodarca prezumuje možnosť nápravy páchatelov trestných činov v rámci výkonu trestu odňatia slobody do takej miery, že i kratším výkonom tohto trestu, než ho uložil súd v odsudzujúcom rozsudku, je možné pri správnom výchovnom pôsobení a pri nadväzujúcom plnení povinností odsúdeného a jeho správaním preukazujúcim polepšenie dosiahnuť výchovný účel trestu, teda nápravu páchatel'a trestného činu, aby sa do budúca už nedopúšťal trestnej činnosti aj pri jeho pobyte na slobode. Zákonodarca neurčil povinnosť súdu podmienočne prepustiť každého odsúdeného, ale ponecháva na úvahu súdu na základe dôkazov posúdiť, či výchovný účel trestu odňatia slobody aj kratšieho trvania zapôsobil na toho ktorého odsúdeného v takom rozsahu, že z hľadiska zabezpečenia ochrany spoločnosti nie je potrebné, aby vykonal celý uložený trest odňatia slobody.

K otázke posudzovania preukázania polepšenia - § 66 ods. 1 Tr. zák. krajský súd považuje za potrebné poukázať na to, že polepšenie je vývojový proces vnútornej premeny páchatel'ovej osobnosti, ktorý sa, pravda, navonok prejavuje iba v jeho správaní. Pri rozhodovaní o podmienočnom prepustení treba práve rozlišovať, kedy je správanie a plnenie povinností vo výkone trestu iba prejavom vonkajšej adaptácie odsúdeného v prostredí ústavu a kedy ide o známky skutočných zmien osobnosti odsúdeného, ktoré oprávňujú predpokladať, že aj v budúcnosti bude viesť riadny život.

Súd prvého stupňa správne poukázal na to, že existujú dôvodné pochybnosti o tom, že sa odsúdený polepšil, pretože z hodnotenia ústavu na výkon trestu vyplýva, že sa počas doterajšieho výkonu trestu odňatia slobody dopustil viacerých „prehreškov“ voči predpisom upravujúcim výkon trestu odňatia slobody, ako na to správne poukázal už súd prvého stupňa.

V hodnotení ústavu na výkon trestu sa uvádza aj to, že odsúdený je len čiastočne kritický k spáchanej trestnej činnosti, ktorý záver odsúdený v konaní nijako ani nenamieta. Krajský súd k tomuto uvádza, že takýto postoj odsúdeného nemôže byť prejavom jeho polepšenia, keď si svoje negatívne konanie a jeho

dôsledky ani po vykonaní väčšej časti uložených trestov odňatia slobody v plnom rozsahu neuvedomuje (nepripúšťa). Pritom platí, že ak súd nezistí „polepšenie sa“, veľmi ťažko môže dospieť k záveru, že by odsúdený po podmienечnom prepustení viedol riadny život.

Krajský súd len pripomína, že zmyslom podmienечného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody nie je v tom, aby za dobré správanie, prípadne za dobrú prácu vo výkone trestu, bol páchatel' automaticky prepustený po odpykaní stanovenej doby na slobodu, bez zreteľa na to, aká je prognóza jeho ďalšieho správania. Podmienечné prepustenie je totiž na mieste len v tom prípade, ak vzhľadom ku všetkým okolnostiam, ktoré môžu mať v tomto smere význam, je odôvodnený predpoklad, že odsúdený povedie aj na slobode riadny život a že tu nie je pre spoločnosť príliš veľké riziko recidívy. Takou okolnosťou, ktorá má pri rozhodovaní o podmienечnom prepustení význam, je aj predchádzajúci spôsob života odsúdeného vrátane jeho trestnej minulosti. Posúdenie otázky prípadnej recidívy je svojím spôsobom vždy len predpokladom vysloveným s väčšou či menšou mierou pravdepodobnosti, pričom súd je vždy odkázaný na objektívne okolnosti, medzi ktoré je nutné považovať i doterajšie sklony odsúdeného k páchaniu trestnej činnosti, vrátane jej početnosti.

V zhode s názorom súdu prvého stupňa aj krajský súd považuje nápravu odsúdeného za podstatne sťažnenú z pohľadu doterajšieho počtu jeho odsúdení. Odsúdený bol doteraz 8-krát súdne trestaný, pričom 3 odsúdenia má už zahladené. Vo výkone trestu odňatia slobody sa nachádza už po tretíkrát, keď už bol dokonca v minulosti z výkonu trestu odňatia slobody aj podmienечne prepustený a v skúšobnej dobe sa osvedčil. Aktuálne vykonáva dva tresty odňatia slobody, pričom závažnejšiu trestnú činnosť (zločin) spáchal dokonca v predĺženej skúšobnej dobe podmienечného odsúdenia pre menej závažnejší trestný čin (prečin), i keď dôvod na nariadenie výkonu podmienечného trestu odňatia slobody už existoval aj skôr. Ponechaním podmienечného odsúdenia v platnosti, za jeho súčasného „sprisnenia“ predĺžením skúšobnej doby, ustanovením probačného dohľadu a uložením primeraných obmedzení a povinností mu bola daná dostatočná šanca, aby preukázal, že je schopný na slobode viesť riadny život, pričom ale túto šancu odsúdený nevyužil. Vzhľadom na uvedené možno charakterizovať osobu odsúdeného ako osobu so sklonom k páchaniu trestnej činnosti. Preto sa javí pôsobenie na prevýchovu odsúdeného len plynutím skúšobnej doby, prípadne i s nariadením probačného dohľadu, ako nedostatočné.

Predchádzajúci spôsob života odsúdeného tak nedáva ani pre krajský súd dostatočnú záruku, že jeho protiprávne konanie po podmienечnom prepustení sa už nebude opakovať. Takýto záver nemohlo zmeniť ani „vnútorné presvedčenie“ deklarované odsúdeným, že po prepustení bude viesť riadny život a bude ambulantne navštevovať psychiatra za účelom posilňovania svojej abstinencie od drog, ako ani predložená morálna záruka Obecného športového klubu Pečeňany a aj prísľub zamestnania po prepustení na slobodu. Na tomto závere krajského súdu nemení nič ani to, že odsúdený v sťažnosti poukazoval na rozhodnutie súdu v prípade iného odsúdeného. Senát krajského súdu pritom nie je toho názoru, že by sa týmto svojim rozhodnutím odchyľil od svojej ustálenej súdnej praxe.

V neprospech odsúdeného napokon svedčí aj ústavom konštatované stredné riziko jeho sociálneho zlyhania a jeho menej priaznivá resocializačná prognóza, ako aj odporúčanie riaditeľa ústavu podmienечne neprepustiť odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody.

Účelom trestu je najmä ochrana spoločnosti pred páchatel'om trestnej činnosti a trest má odrádzať aj ostatných členov spoločnosti od páchania trestných činov. Je preto v záujme dovŕšenia nápravy odsúdeného a splnenia účelu uložených trestov odňatia slobody, aby tieto ďalej vykonával tak, ako to navrhol aj riaditeľ ústavu na výkon trestu.

Z takto rozvedených dôvodov preto rozhodol krajský súd tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu zákon nepripúšťa žiadny ďalší riadny opravný prostriedok.